

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Jue și Sâmbăta

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERȚIUNILE

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori
30 fl. rëndul cu litere garmond — și timbru de 60 fl.
pentru fie-care publicare.

Jubileul de 50 de ani al gimnaziului român ortodox.

Brașov, 27 Iunie 1900.

I.

(S) „In glasul bucuriei și al mărturisirei sunetului, ce prăznuiește.”

Suna-vor poimâne în zori de zi cu glas duos clopotele bisericei Sf. Nicolae din Scheiu, ca să chieame totă suflarea românească în lăcașul Domnului. Profesori și învățători, studenți și școlari, bărbați și femei, băeți și fete, în cu toții dela mic pân' la mare, în haine de sârbătoare, grăbi-vor de cu vreme, să se adune înaintea altarului împăratului ceriurilor!

„Preoții tăi se vor îmbrăca cu dreptate și cuvioșii tăi se vor bucura”. Înălța-se-vor rugăciuni fierbinți în casa Domnului și crucile mormintelor încunună-se-vor cu flori pentru dulcea amintire a acelor, cari și-au închinat viața „Sionului Românismului ortodox”!

Nu mai puțin ca o jumătate de vîc s'a strecurat prin învălmășagul pestriț al vremurilor, de când în butul tuturor valurilor din afară și din lăuntru dăinuiește falnic și măreț „Sionul nostru” din Gröverii Brașovului!

Pare, că lăcașurile vecinicii din toate părțile locuite de Români se vor deschide. Cu deosebire trei spirite nobile vor alerga din trei părți ale lumii către „piciorul raiului”. Fericita lor loge va fi pentru această zi mândrul Brad* din curtea Bisericeii!

Dar ce aud?!
Din bradul istoric răsună un glas puternic, ca din alte lumi străine . . .

Cu toții tac; — apoi unul întreabă cu sfială: Cine sunteți voi, umbre mărețe, cari rătăciți printre delurile Brașovului? Pentru ce v'ați părăsit locuințele voștre cerești și v'ați coborât la noi?

Astăzi răspunde o voce sonoră și plină de gravitate este ziua, care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim într'însa. Am venit și noi de sus, ca să ne convingem cu ochii noștri, ce-ați făcut voi din „scumpa moștenire”, ce v'am lasat. Dacă Stăpînul tuturor vîzutele și nevîzutele v'a ajutat, să prăznuieți jubileul de 50 de ani, prăznuieți-l cu totă pompa, care se cuvine unui „diamant” atât de prețios! — Fiți înțelepți ca șerpui și blânzi ca porumbii! Feriți-vă de certe și neînțelegeri d'între voi, ca de foc! Păstrați din nîm în nîm și din vîecuri în vîecuri „giuvaerul”, ce vi l'am dat, ca pe ochii voștri din cap! Supărarea voastră ne umple de mâhnire, bucuria voastră ne înalță inimile noastre! — Încungiurați Sionul și-l vom cuprinde pe dînsul, sfătuindu-ne cu dragoste și înțelegere frățească în turnurile lui!

Jurăm că inimile noastre vom pune într-o putere Sionului Românismului ortodox! Deci, liniștiți, reîntorceți-vă în ceruri, umbre nobile și mărețe și odihniți-vă în pace. Spuneți strămoșilor noștri, că strănepoții lor își dau silința să fie demni de dînsii!

„Vesti-se-va Domnului neamul cel ce vine; și vor vesti dreptatea lui poporului ce se va naște, pe carele l'a făcut Domnul!”

*) Bradul fericitului Ioan Popasu.

II.

Măreța sală a „Sionului Românismului ortodox” se scaldă în splendore! Intemeietorii și binefăcătorii din tablourile, cari o înfrumusețiază, par că sunt vii. Nu vedeți voi, cât de expresivi și de senini sunt ochii tablourilor din fruntea salei? . . . Sunt aceleași trei spirite nobile, pe cari le-am vîzut ieri! . . . Bucuria noastră le înalță inimile!

„Strigați lui Dumnezeu tot pămîntul; cântați și vă bucurați și cântați. Cîntați Domnului cu alăută, cu alăută și glas de psalm.

Cu trîmbițe ferecate și cu glas de trîmbiță de corn, strigați înaintea împăratului Domnului!”

Bine răsunătoare chimvale tac; — totă suflarea a lădat pe Domnul!

De odată se face o liniște mare. S'aud binefăcătoare șopte, aduse ca prin minune pe valurile Cîbinului dela doi lăcașuri ai neamului și bisericeii noastre: Dela prea vrednicul nostru arhiepiscop și metropolit Ioan și dela neobositul Partenie.

Dar și Dâmbovița, cât e de turbure, atât este ea astăzi de limpede și de curată, — pare, că e un „isvoarăș fericit” de munte!

Representantul corporațiunilor administrative ale „Sionului”, urmat de ceata întregă a învățătorilor și învățăcelor, păsește sigur și serios în mijlocul salei, apoi privind în față către nobilele spirite, el astfel grăiește:

Genunchii noștri se pleacă cu venerațiune înaintea Văștră! Carpați cu codrii lor seculari îmi spun numele voștru; riuri în imi spun numele voștre; luptele, cari le-ați purtat întru binele neamului și bisericeii noastre. Zidurile „Sionului” mărturisesc nemuritorile Văștre fapte; în adîncul inimii fie-cărui d'între noi este gravată pentru vecie mulțumirea și recunoștința, cu care vă datorăm! În ciuda tuturor valurilor din lăuntru și din afară am păstrat cu sfințenie „neatinat” „diamantul”, care ni l'ați lăsat nouă moștenire!

Jurăm cu toții, că și pe viitor din neam în neam și din veacuri în veacuri, noi și urmașii noștri vom păstra, ca pe ochii noștri din cap „giuvaerul moștenit”!

Jurăm, că în toate timpurile vom încungiura cu iubire Sionul și-l vom cuprinde pe dînsul, sfătuindu-ne cu dragoste și înțelegere frățească în turnurile lui!

Jurăm că inimile noastre vom pune într-o putere Sionului Românismului ortodox!

Deci, liniștiți, reîntorceți-vă în ceruri, umbre nobile și mărețe și odihniți-vă în pace. Spuneți strămoșilor noștri, că strănepoții lor își dau silința să fie demni de dînsii!

„Vesti-se-va Domnului neamul cel ce vine; și vor vesti dreptatea lui poporului ce se va naște, pe carele l'a făcut Domnul!”

Din diecesa Aradului.

— Corespondență particulară. —

Jenopolea, la 22 Iunie, 1900 v.

Cei cari cetesc „Tribuna Poporului” dimpreună cu mine vor fi observați, că de un timp încôce pe drept au nedrept în acest de almintrea mie prețuit ziariu sunt atinse persoane, cărora se atribue fel de fel de epitețe și învinuiri și sunt prezentate onorului public cetitoriu ca nise făcători de rele, cari înficează societatea omenescă prin ținuta lor necorectă, religiunea strămoșescă o strică, o necinstesc, țăra națiunea noastră românească o tradăză ori o slăbesc prin fapte și cuvinte. O serie lungă de bărbați fruntași ai noștri au fost și sunt defăimați și ponegriți în colonele aceluia ziariu; nu va fi de lipsă să-i înșir și eu, cînd onorată cetitori pe fiecare zi cetesc pomelnicul lor.

Nu-mi e scopul a cerceta cauzele acestei aparințe, pôte că d'ora e îndreptățită pășirea față de omenii bătrâni, pentru că s'ar fi schimbat vederile din lume și cei bătrâni d'or nu mai încep în cadrul „noului sistem”: cu toate acestea, încât vîd, că și neînsemnata mea persoană e învrednicită de a fi subiect de predilecțiune în acel stimat ziariu, pentru rectificarea aserțiunilor false, mă aflu îndemnat, ba mi se impune de datorință a-mi arăta nevinovăția față de învinuirile ce mi se atribue.

Am fost defăimat de nenumărate ori în acel stimat ziariu, că sunt aderent al I. P. S. Sale Ioan Metianu, fostul episcop al Aradului, acum metropolit al nostru; că aparțin „nămurilor” ș. a. Am tăcut și tăcerea mea s'a luat drept confirmare. Nu neg, sum aderent al I. P. S. Sale, pentru că eu așa m'am dat din secolă vechi, ca cel mai mic să fie supus celui mai mare; subordinația și disciplina cine nu o cînoșce, e anarhist și biserica noastră nu e în stare a trăi într'un sistem ca acesta de guvernare; am fost și sum pătuns de aceea, că națiunea noastră numai prin biserică se pôte susține. Sum aderent al I. P. S. Sale și pentru faptele sale mărețe și strălucite, pentru alcătuirile sale vecinice neperitôre ce le-a lăsat după sine. Aceste fapte toate-le-am vîzut eu cu ochii cum s'au alcătuit; eu, acela, care am cunoscut starea dieceșei și înaintea de venirea I. P. S. Sale; eu, acela, care de multe-ori anume am căutat a me convinge nemijlocit despre modul cum I. P. S. Sa a realizat multe din așezămintele sale monumentale, și vîzîndu-le și cînoșcîndu-le, în internul meu am început a simți un fel de atecțiune, de respect și omagiu către un asemenea bărbat al națiunei, prelat al bisericeii, păstoriu al turmei cuvîntătoare, în fruntea căreia a fost și este pus.

Dacă convingerea mea este acăsta, ôre pentru ce s'au huiuit pentru convingerea mea? Dacă eu respectez convingerea altuia, carea nu congruăză cu a mea, de ce să nu încep și eu lîngă altul? Au „sistemul nou” nu tolerăză vederi, cari nu sunt și ale sale?!

Conced eu că I. P. S. Sa ca și alți omeni muritori, va fi avînd scăderile sale omenesci; conced și aceea, că scăderile omenilor ca și virtuțile, stau în proporți cu individualitatea lor, d. es. Șaguna, Gojdu, Bismarek încă au fost criticați pentru scăderile lor; nu conced însă de îndreptățită ținuta unora din sinul bisericeii și națiunii noastre ca în organ de publicitate să se ocupe în permanență cu I. P. S. Sa ca fostul episcop al Aradului și astfel să țină în agitație continuă spiritele fiilor dieceșei față de capul provinciei noastre metropolitane, în loc de a se bucura, că acum în dieceșă

dînsii au devenit la putere, dînsii direc după voia lor și deci li-ar incumba datorința a restaura liniștea și pacea în biserică, țăra nu resbunarea și ura. Dacă cineva dintr'o luptă a ieșit învingător și a pus mîinile pe frêne, pôte fi îndestulit cu atîta, cîndă de acum înainte pôte direge după placul seu și după cum află a fi mai bine și mai spre tolosul obștei, — altcum apare ca și cînd dînsul și acuma e în opoziți și se luptă în contra unui curent dominant, care nu există.

Dar eu cu toate vederile mele — nimica n'am stricat „noului sistem” inaugurat după mergerea I. P. S. Sale dela Arad. Din contră, după puterile mele — m'am silit a răspîndi pacea, buna înțelegere și dragostea frățească în tot locul și timpul, unde și cînd mi s'a dat ocaziune.

A venit alegerea de episcop; votul mi-l'am dat pentru P. S. Sa episcopul actual Iosif Goldiș; acăsta nu din silă ci din convingere și de bună-voie; ca om al ordinei m'e silesc a susține și a rădica vaza și auctoritatea episcopului meu; acăsta mi-ar fi datorința chiar dacă la alegere aș fi fost de altă părere. Subordinația față de cei mai mari la toate corporațiunile e necunjurat de lipsă ca să existe; unde nu există, nu e disciplină; unde nu e disciplină — acolo e destrăbălare, carea biserica noastră nu ar pôte-o suporta: ordine, subordine și disciplină în biserică dela crăznice până la metropolit trebuie să fie; care lucră în altă direcțiune, acela nu voiește pace și bună înțelegere, acela e dușman al bisericeii, ori că nu-și pricepe chîmarea.

Astfelu dară despre aderarea mea și la P. S. Sa episcopul Iosif Goldiș n'ar fi iertat să se îndoiească nimenea, precum cred că însuși P. S. Sa nici nu trage la îndoială și nici nu s'ar îndoi nici altul, dacă ar cunoșce legăturile de stimă și iubire reciprocă ce din tînerățe au susținut într'însă până în ziua de astăzi.

Cu toate acestea mulți inși nu încep de mine și cînd eu li-aș turbura apele, — până cînd eu nu fac alta de cît stau la distanță, tac și privesc la lucruri cum se desvîltă în „sistemul nou”. — Atîta tot.

Dar atîta vîd că nu e de ajuns, se mai așteptă bagséma ca și eu să strig asupra capului bisericeii mele, să vedese și eu bărbații fruntași cu alte vopese, atunci, stau bun, că nimenea nu s'ar opinti de mine. Dar eu acăsta nu o pot face; asta secolă eu nu o am învățat și sum prea înaintat în etate decît ca să o pot învăța secolă eu nu o pot părtini măcar.

Dela aceste generale trec la cazul cel mai recent, la articolul de frunte intitulat „Haita” și publicat în nrul 88 al aceluia ziariu. Haita acăsta o compune autorul din trei protopopi, cu mine patru, și din I. S. Gall, cari ne năpustim asupra P. S. Sale, episcopului Iosif Goldiș.

Nu am cunoșcință despre ceialalți confrați protopopi că s'ar năpusti în cevaș chip asupra P. S. Sale, despre mine seiu pozitiv, că nu m'e sîmt vinovat de crima acăsta, nici autorul nu face nici o pomenire de vre-un cas concret, în carele se figurez ca inițiator ori ca complice măcar, deci învinuirea o aflu de nebasată, fără incident.

Vina mea o află autorul în aceea, că sum „vestitul lăudător al vlădicului” (Mețian) și că „la porunca Zerneștîului” m'am mutat din Buteni la Jenopolea ca să fac loc „copilandrului prost”. Din Buteni, unde omeni s'au „pocăit”, căci dînsul (autorul) a fost în casa lui Teodor Dida căpetenia pocăiților din

Buteni și că acesta i-ar fi spus că preoții (deci și eu) suntem molipsiți de „pofta diabolăscă după argint”. Citéză apoi o parte din o predică a mea, care o am ținut la înmormântarea unui poporin al meu, care înclina spre rătăcire.

Ei bine! Chiar adevărate sê fie tôte aceste, ôre ce legătură au ele cu „haita” ce s'a „năpustit” asupra Pr. S. Sale dlui episcop Iosif Goldiș?! (și aci mă rog de iertare atât de Pr. S. Sa episcopul, cât și de I. P. S. Sa metropolitul cu de atâte-ori sum silit a cita înalte Lor titlaturi).

De când a rălăcit Teodor Sida, la 15/28 Maiu a. c. am prins eu el întâia-dată vorbă. L'am întrebat întră martori sê-mi spună, ôre de rēul preoților, ori pentru iubirea de argint a preoților s'a îndemnat dēnsul a se desface de legăturile credinței strămoșești? și că ce l'a îndemnat pe dēnsul a se pronunța atât de rēu despre preoți?

Respunsul lui între martori a fost acesta: „cu vr'o doi ani mai nainte de acēsta m'a cercetat un om cu numele Vasile Goldiș profesor din Brașov, carele a întrat la mine în casă cu minciuna, că e rudă cu fostul notar al nostru Isidor Popescu, la carele e în găzduire și m'a întrebat că din cari pricini m'am lăsat de legea de până acum? Eu i-am respuns, că legea o ținem, numai răutățile, păcatele le lăpădăm; i-am citat locuri din evanghelie, iar despre preoți n'am zis nici un rēu precum nici n'am cauză a zice”. L'am întrebat apoi tot între martori — vr'o opt înși — sê-mi spună, dacă știe dēnsul vre-un cas, ca eu ori alt preot din Buteni sê fim rīvniți la arginții cuiva? La ce dēnsul 'mi-a respuns: „Știu un cas — anume înmormântarea tatălui meu; am chīamat patru preoți la înmormântare; cât am dat preotului-paroch al casei — acumi nu-mi aduc aminte; știu însă că dale ca protopop și-am dat doi florini iar celor doi preoți asistenți — câte un florin, cu cari dvōstre toți ați fost îndestuliți și n'ați arătat semne că dōră ar fi prea puțin cât vi-am dat. Și de aci se vede că eu n'am putut grāi rēu despre preoți. Dēnsul (omul) însă pōte vorbi ce voește, căci și mie mi-a spus că e rudă cu fostul notariu la carele stă în găzduire, precând mai târziu am înțeles, că e rudă cu dta și că dela dta a venit la mine”.

De aci dar On. public cetitoriu se pōte orienta asupra mai multor împrejurări de sub întrebarea noastră. Dōuē însă mai voiesc a adauge: întâiu că eu ocasiunea când mi-am luat remas-bun dela parochienii din Buteni, mai mulți au lăcrămat și cu-mic-cu-mare mi-au arătat semne de stimă și de iubire, drept dovadă că nu am fost rēu vēzut în comună; adōua că dintre foștii mei parochiani chiar până în ziua de astăzi numai unul și-a părăsit legea și și acesta fără a avē cāndva ceva neplăcere între olaltă.

M'am depărtat din Buteni, nu la „porunca Zerneștēnului” (așa scriu învățații de astăzi); și aci caută sê rectifice aserțiunea autorului, spunēdu-i, că nu a grāit adevēr când a afirmat, că la poruncă am eșit din Buteni; adevērul e, că eu însumi m'am rugat de I. P. S. Sa sê-mi sprijinēscă dorința d'a mă permuta la Jenopolea, de unde o deputație de treizeci de fruntași au venit la mine sê mă cheme la dēnșii și eu am preferit a mă permuta la un tract cu 16 comune, tōte la șes, dela altul cu 43 comune cu multe drumuri neumblabile; am crezut, că după un serviciu de 28 ani pot fi îndreptățit la un post mai cu tīcnělă. Nu conced că cineva lucrul acesta sê-l scie mai bine decât mine și cine susține altă părere, pe domol spunēnd, nu grăește adevēr.

Ca vină principală mi se spune, că sum vestitul „lăudătoriu al vlădicului” (Metianu). Da, L'am lădat; lauda constă din aceea, că la despărțire l'am înșirat faptele sēvērșite între noi. Cumcă chiar eu am fost acela, care la despărțire am ținut vorbirea de ocaziune, acēsta nu e vina mea; eu nu m'am obtrudat de vorbitoriu, frații preoți și protopopi dintr'o conferență prealabilă mi-au impus sarcina onorifică și acēsta cred că nu pentru alta, ci pentrucă ca mai bētrân, am cunoscut dōră mai bine împrejurările sēu pentrucă au vōit dēnșii sê-mi dee întâietate, ēră eu cu mulțămītă m'am angajat. Am mai fost eu provocat și în alte rēnduri a ținē vorbiri, așa când la anul 1897 la meetingul convocat la Arad d'a protesta contra proiectului de lege pentru

strămutarea numelor de locuri; nici atunci nu m'am obtrudat căci mai pe urmă am întrat în biserica catedrală; din mijlocul mulțimei, fruntașii de astăzi m'au provocat sê conduc serviciul doxologiei și sê țin vorbire cătră popor; m'am simțit onorat și cu plăcere am primit sarcina și după puțină m'am silit a corēspunde. Tot de fruntașii de astăzi am fost provocat a ținē vorbirea și la adunarea poporală convocată la Arad la „crucea albă” d'a protesta contra proiectului de lege în cauza asilelor; am primit și atunci. ēră când mai întâiu s'a hotărīt sê vorbim romānesce în congregațiunile comitatense, tot fruntașii de astăzi pe mine m'au înșărcinat a face începutul, — și nu m'am ferit. Atunci tōte au fost bune; ômenii erau îndestuliți cu mine; acum însă nici după doi ani nu mi se iērtă vina că sum „vestitul lăudătoriu al vlădicului Metianu”.

Dar atunci nu numai eu L'am lădat, ci după ieșitul din biserică s'a prezentat la dēnsul în reședință întreg publicul coadunat la Arad; s'a separat în grupuri: inteligența mirēnă sub conducerea dlui Dr. G. Vuia, protopopii sub conducerea dlui Dr. Trailescu, preoții sub a păr. ppresbiter Miulescu, asociațiunea în frunte cu dl P. Truța, cari tōte și-au exprimat stima și iubirea cătră I. P. S. Sa. În ziua următoare, în consistorul plenariu, dl Dr. Oncu a fost vorbitoriu de ocaziune și constat, că toți vorbitorii acestor corporațiuni au înșirat mai multe cuvinte de laudă la adresa I. P. S. Sa de cât mine, carele numai fapte am enumerat; ba unul dintre acești domni a accentuat și aceea, că va trece mult timp la mijloc până când se va umplē golul, ce I. P. S. Sa lasă după sine. ēră în altă zi plecând până la gară l'au petrecut toți, dar toți inteligenții din Arad și cei cari din jur se aflau în oraș dimpreună cu sofiile lor. Atunci toți l'laudam, li strigam osana! osana! — Astăzi...

Eu nu m'am schimbat, și și astăzi stimez persōna I. P. S. Sale din motivele ce am arătat mai sus. Dacă I. P. S. Sa a greșit ceva întru guvernarea dieceșei îl va judeca Dzeu și istoria.¹⁾

Aceia însă cari se girēză a vorbi în numele guvernului diecesan, precum e autorul „Haitei”, nu țină diecesa în agitație și ferebre continuă, nu stropēscă tot mereu în bărbății fruntași ce îi avem, buni-rēi precum sunt, căci fapta lor e primejdiosă pentru biserică. De exemplu nu se provōce de o-miă de ori la „prigonirea” P. C. Sale păr. Vasile Mangra; prigonirea a fost arătată la timpul seu sinodului, care a trecut peste ea, acum ea ērăși e pusă la ordinea zilei; sê ne bucurăm că se va rezolva odată favoritoriu dar sê nu perdem din vedere, că o astfel de cauză sub foștii miniștri Csăky și Bánffy a putut fi contemplată în altă lumină nu ca și astăzi; sê nu perdem din vedere, că dōră astăzi însuși P. C. Sa dă ajutoriu eficace la rezolvarea cauzei, ceea-ce pōte că în trecut n'a făcut. Nu agiteze de atâte-ori cu păr. ppresbiter Voicu Hamsea că are venite dela „Lipovana”; asta nu aflū sê fiă păcat atunci, când și alții, chiar din „sistemul nou” au venite dela alte institutii de bani; facă și alții bănci și și dēnșii vor avē venite dela ele, precum au cei cari au făcut.²⁾ Cumcă păr. ppbiter Dr. Putici a luat împrumut dela mănăstire, încă nu aflū sê fie ceva crimă; d'apoi că dēnsul a arătat în sinodul eparchial din anul acesta că plătește regulat și din capital și interesele, sinodul a luat la cunoștință deslășirea fără ca sê fi reprobata procedura. Deci pentru-ce din casuri de aceste se făuresc articli de ziare cu vorbe late precum: „Zerneștēnul”, „copilăndru prost”, „ne-ați mănecat biserică”, „haită păgână”, „da Gurbane, ochii tēi erau țintiți la Arad, lauzi pre

¹⁾ Dacă I. P. S. Sa metropolitul a fost ca episcop al Aradului așa de neplăcut, pentru ce ômenii sistemului de azi au votat contra lui la alegerea de metropolit, ba au răspândit vorbe chiar și printre deputații ardeleni, se nu voteze cu I. P. S. Sa, că atunci va ajunge la Arad părintele Goldiș, pe care îl prezentau ca o primejdie și spaimă.

²⁾ Dar apoi membrii noului sistem nu sunt și ei în direcțiunea „Victoriei”? Nu stau și aprōpe toți protopopii dela Caransebeș și o parte mare din protopopii archidieceșei ca directori în fruntea institutelor de credit și economii înființate cu multe grēutăți? De când e crimă a lucra ca preot român pentru emanciparea economică a poporului, scoțindu-l din ghiarēle cămătarilor și îndreptându-l spre calea independenței financiare?

aceia cari au făcut marfă din cuminecătura și tarabă din prestolul sfântului altar”, „pofta diabolăscă după argint” ș. a. Dacă un savant scrie astfel, cum vor ceti unii abonenți plurgari, cari n'au atâta inteligență!? Și apoi autorul aducă-și aminte, că guri rele pot fi și pe acolo, cari și pe dēnsul l'pot grāi de rēu; căci și dēnsul va fi avēnd „epitrahil” d. es. de gramatică ori de altceva, de sub care sê tindă mâna, căci dōră nu trăește din aer! Și apoi mă mir, cum de autorul et. comp. nu curosc atâtea, că vātēmând pe metropolitul nostru și grāindu-l de rēu fără încetare, izbește în vaza bisericeii; cārtind tot mereu asupra unuia sau mai mulți protopopi fără cauză suficientă, vātēmă întreg corpul protopopesc, așa putē zice întregul cler; precum adevă protopresbiterii în conferința lor din iarna trecută au și condamnat procedura acēsta; precum preoții mai pretotindenea desaprōbă aceste scrieri, cari produc agitație, ferebre, suspicii... și ôre cu ce scop? Petrile și zidurile „Zerneștēnului” le pot ei stropi, dar nu le vor putē dărâna!

Dar sê sfērșim de-o-camdată.

Haită, dle autor, este în tot locul, va fi și în Ardeal, dar haită în diecesa noastră în lumina dale nu șcim sê fie. Sunt însă prea multe sropitōre ajunse „la iesle”; grasseze până pot! Adevēr vē zic vōuă: așa mi se zăreșce, nu va trece mult până când veți stropi și în alții pre cari astăzi îi preamăriți, căci bōla din fire n'are lecuire.

Constantin Gurban
protopresbiter.

Din România

(Dela Curtea română.) Suveranii României împreună cu Principele Ferdinand, Principesa Maria și fiii Carol, Elisabeta și Maria au plecat Sâmbătă la Sinaia, unde au luat reședința de vară.

(Omăgiu dlui V. A. Urechia.) Dl Ignatie Mircea, președintele reuniunii Frăția a românilor Transilvăneni din București, a oferit d-lui V. A. Urechia, cu ocazia jubileului său literar de 50 ani, ca un omăgiu de recunoștință, un frumos album care conține portretul veneratului și neobositului luptător național.

Dl Coșbuc, eminentul nostru poet, a făcut o frumoasă dedicație în versuri d-lui V. A. Urechia.

Albumul e provēzut cu numeroase subscriseri și a fost trimis dlui V. A. Urechia pelângă următoarea adresă:

Ilustre Profesor si neîntrecut Patriot!
„Cinci-zeci de ani s-au împlinit de cînd scrisul vostru pururea tînăr și înflăcărat l'afi consacrat nēmului românesc. Ați luptat cu dragoste de apostol, cu tăria celui ce crede în scrisul și idealul său. Meritele Vōstre sunt neperitōre; iubire și recunoștință un nēm întreg vă datorēză. Iubire și recunoștință vă datorăm mai ales noi ardelenii, ardelenii asupriți ale căror suferințe cu scrisul și cu graiul le a-ți vestit fraților latini, apusului civilizat.

„Iubire și recunoștință vă datorēză mai ales ardelenii pentru a căror dreptate și libertate vă luptați cu atâtea dragoste și sinceritate. Suntem mîndri că ni s'a dat prilej sê vă arătăm dragostea și admirația noastră cu ocazia jubileului d-vōstră literar de 50 de ani.

Lupta ce ați dus-o o jumătate de vēc dorim din tot sufletul nostru s'o purtați încă mulți și fericiți ani pentru binele și fala întregului nēm românesc.

Românii Transilvăneni recunoscători.”

Rēșboiul din China.

Faima răspândită despre masacrarea tuturor străinilor în Peking nu e confirmată încă în mod oficial. După o știre sosită la Londra n'au fost distruse tōte ambasadele străine, așa dar n'au putut fi ucisi toți europenii; se anunță însă, că ei se află în cea mai mare strîmtōre și au lipsă neapērātă de

provisii și munițiuni pentru a mai putea rezista. Se spune, că împēratul Germaniei a oferit o miie de tael-i (circa 7000 cor.) ori căruia, care ar scăpa viața unui străin în Peking și l'ar preda autorităților germane sau de altă naționalitate. Promisiunea acēsta a fost comunicată pe cale telegrafică în China, pentruca eventual sê stîrnēscă îndurarea maselor chineze prin îndestulirea lăcomiei de bani.

NOUȚĂȚI

Visită episcopescă. P. S. Sa episcopul Aradului Iosif Goldiș, însoțit de vicarul episcopesc din Oradea-mare Vasile Mangra, a făcut Sâmbătă o vizită P. S. Sale episcopului Nicolae Popea, la Caransebeș, drept mulțumită pentru conducerea actului instalării din anul trecut, și ca o expresie a frățesclor legături.

Dl Dr. At. M. Marienescu jude la tabla regēscă din Oradea-mare, membru al Academiei Române, după un serviciu îndelungat pe terenul justiției, cu 1 Iulie c., a fost la cererea sa trecut la pensiune. D-sa se va muta după 15 Iulie în Sibiu, ocupându-se de acuma înainte numai cu literatură.

Documente vechi. Dl Em. Grigoroviță, profesor de limba germană și care actual-minte se găsește la Berlin, a descoperit în biblioteca celui oraș niște fōrte importante documente relative la domnia lui Vlad-Tepes.

Ministrul instrucțiunii publice din România a însărcinat pe d. Grigoroviță ca sê caute a fotografia acele documente și sê trimeată ministerului acele fotograferi.

Adunarea generală a reuniunii femeilor săsōice din loc pentru ajutorarea școlii de fete evang. s'a ținut la 1 Iulie n. fiind de față 48 membri.

Din discursul prezidentei se vede, că acēstă reuniune merge spre un continuu progres. În decursul unui pătrar de secol, decând există, numărul membrilor s'a urcat dela 295 aprōpe la dublu și cotisațiile anuale au ajuns suma de 760 fl. Averea reuniunii cu finea anului 1899 a fost de 28,478 fl. 44 cr. din care sumă 25,777 fl. 60 cr., sunt cuprinși în casa reuniunii, 1955 fl. 38 cr., în fondul zidirei școlii, ear 745 fl. 46 cr., în fundații și interese.

S'a decis, ca pe la începutul lui Octobrie sê se serbeze — fără mare pompă — jubileul de 25 ani al reuniunii, aranjându-se o reprezentație festivă teatrală: „Chipuri din viața femeiască”, și un bazar în pavilionul de sticlă din grădina „Hermann”. S'a primit fără discuții ținerea balului în carnavalul proxim.

În urmă s'a ales noul comitet, expirând mandatul comitetului. În fruntea reuniunii stă ca prim-preșidentă d-na Iosefina Bielz.

Mănăstirile de pe Athos. Spre mēzăzi de Saloniki (Macedonia) se află peninsula Chalkidike cu trei limbi de pământ, ce se vîră în marea egeică. Pe cea mai orientală numită Hagion Oros, se află mănăstirile muntelui Athos, vr'o 20 la număr, de care sunt legate în biserică orientală multe reminiscențe istorice. Mănăstirile acestea sunt locuite de vr'o 300 de călugări, cei mai mulți greci, o parte sērbi ear de cât-va timp și Ruși; numai cu câteva zile înainte de asta a fost sfințită o nouă mănăstire rusescă, numită a sf. Andrei. Actul sfințirii a fost e-fectuit de fostul patriarch ecumenic Ioachim III, participând și episcopul rusesc Arseniu. Au asistat la ceremoniile acestea și ambasadorul din Constantinopole al Rusiei împreună cu o mare parte a personalului seu diplomatic, apoi comandantul escadreii mediterane rusești cu oficerii sei și consulul general din Saloniki. După săvērșirea sfințirii mănăstirii sf. Andrei, a urmat punerea pietrei fundamentale a unui schit.

În regiunea acestor mănăstiri, fără permisiunea egumenului n'are voie sê petrēcă nici un musulman. La tērgul din Karyas n'au intrare decât bărbății; nu sunt tolerate

pe Hagion Oros nici animale feminine. Călugării erau până acum vegetarieni și se deprindeau numai în exerciții religioase, dar dela o vreme începe mănăstirile au fost înlocuite corespunzător recerșilor timpului. În mănăstirile rusești se cultivă în mod rațional viticultura și grădinaritul, s'a înființat o tipografie și o școală de pictură și se dă atențiune industriei.

Sipido — achitat. Curtea cu jurați din Bruzella a achitat pe atentatorul asupra vieții prințului de Walles, cu numele *Sipido*. Ziarele belgiene spun, că guvernul are de gând să-l întorneze până la etatea de 24 de ani (săpuitorul e acum numai de 16 ani) într'un institut de corecțiune.

Din Sâmbăta superioară apus. primim o scrisoare iscalită de: Zenovie Buceșan, Laurente Cocan Dumitru Cocan și Petru Comaniciu, cari iau în apărare pe învățătorul *Adamoiu* față de învinuirile, ce i s'au adus în Nrul 67 al ziarului nostru. Numiții declară de neadevurate afirmațiunile despre vătămarea prestigiului școlii confesionale în modul descris și că elevii nu sunt crescuți în spirit contrar cu postulatele desvătărei și progresului neamului nostru! — Dorim din parte-ne, ca învățătorii noștri să nu dea ansă de a fi suspicioși nici pe un moment că și-ar fi uitat în ce direcție au să conducă tinera generație. Neclintiți se stea întotdeauna ca sentințele fidele la postul lor.

Pedepsirea unui student german. Studentul techn. Adolf Wettel, dela politehnicul din Viena, de naștere din Verșet, ca president al „Asociației universitarilor germani” publicase, precum se știe, un apel către colegii săi din Ungaria, provocându-i să cultive limba și tradițiile germane cu mai multă râvnă. Din cauza acăsta profesorul *Perjessy* din Verșet l'numise „băețandru”. Wettel l'a amenințat cu bătaie. Tribunalul din Verșet la arătarea profesorului a osândit pe studentul numit la 10 zile închisoare sau 100 corone.

De vânzare se află în seminarul archidieceșan din loc o cantitate mare de paie; cei-ce doresc a-le cumpăra, să se adreseze la economatul seminarului, până Duminecă în 2/15 Iulie a. c.

Apel!

Din incidentul adunării generale a societății „pentru fond de teatru român”, care se va ține în 22 Iuliu a. c. st. n. la Abrud; subscrișii spre a putea da expresiune demnă de importanță cauzei și Bucureștilor, de care trebuie să fie părți tot românul; văzând conducătorii flămurei, pe care stă scris: *cultura națională română*, sosiți la pîla munților apuseni; cu stima și încrederea isvorită din iubire frățescă apelăm la toți frații Români din aceste părți istorice și romantice, ca cu dragoste să se înroleze sub această flămară, după stare, inserindu-se de membri.

Mai fiind cunoscut, că puterea unui popor se manifestă în conștiința națională, — vom dovedi numai putere de viață — când vom îndeplini o datorință sfântă și ca Români vom saluta cu iubire sinceră pe membrii comitetului societății din cestiune, sosiți în 21 Iuliu la amezi cu trenul la Zlatna.

Veniți deci cu dragoste să-i întimpinăm. Veniți cu acea ocaziune, având în vedere aspirațiunile naționale și recerșile timpului să ne întrunim, să ne grupăm în jurul flămurei culturi naționale române. Veniți cu încredere în noi și prin puterile noastre să o arborăm pe piscul munților, din al căror sin au eșit atâți eroi naționali.

Veniți cu toții la vederea ei prin acțiune comună potențată să conlucrăm spre realizarea dorinței pie și juste, de a auzi într'un viitor cât mai apropiat de pe bină și actori români, perorându-se gloria străbună și faptele mari demne de imitat a bărbatilor devotați cu trup cu suflet cauzelor naționale române, deja decedați și așa a plânta și desvolta zelul dorit în toate părțile patriei iubite, pentru prosperarea culturală a poporului nostru.

Zlatna 8 Iuliu st. n. 1900.

Iuliu M. Montani, Emmanuel Beșan, protopop, paroh ort. român.

N. B. Cari voiesc a participa la banchetul din acea zi la 1 ora p. m. dat în onorea comitetului în pavilionul dela ospătaria opidană din Zlatna, până în 20 Iuliu s'era să se însinue la ospătariul D. Iuliu Pop.

Avis.

Spre a ne putea orienta cu privire la încuartirarea oșpeților și acuirarea trăsurilor de lipsă, precum și pentru orientarea oțelului concretat cu servirea banchetului, rugăm pe toți cei ce vor participa la adunarea societății pentru *fondul de teatru român*, ce se va ține în zilele de 22 și 23 Iulie a. c., să binevoiescă a se însinua la adresa subscrisului Dr. Laurențiu Pop, avocat în Abrud, cel mult până în 15 l. c., anunțându-ne totodată, dacă doresc a lua parte și la banchet.

Este în interesul onorabilor oșpeți, ca să se însinue la timp, ca să nu fie expuși neplăcerii de a nu afla trăsuri la îndemână și să se nu întâmpine greutăți la încuartirare și la participarea la banchet.

Abrud, 6 Iulie, 1900.

Dr. Laurențiu Pop Petru Macaveiu
președ. com. de încuartirare. secret. com. de încuart.

Reuniunea igienică a comitatului Sibiiu.

Profilaxia tuberculozei pulmonare (oftica).

(Urmare)

La fiecare resuflare spațiul din torace și suprafața menită a mijloci schimbului de gaze se mărește prin ridicarea cōstelor și prin contracțiunea, respective întinderea diafragmei.

Ori ce moment, ce împedecă sau mărginesc această mișcare, este un inamic de mōrte al respirațiunii naturale.

Și totuși întreg sexul frumos se închină neînduratei dōmnitōre, numită modă, și devine sclavul corsetului, pentru ca să capete un corp svelt. Care este rezultatul maltratării de ani de zile a corpului? Cōstele inferioare se turtesc, spetele se ridică în sus și toracele se deformă, că sēmēnă cu un con, a cărui basă e ridicată în sus.

Corsetul împedecă mai mult ori mai puțin activitatea cōstelor inferioare, cari contribuie la lărgirea toracelui cu mult mai mult decât cele superioare.

Cine chiar și numai moderat se corsetează, lipsesc plămânii de o parte însemnată a oxigenului, de care corpul are lipsă, pentru ca să rămână sănătos.

Imprejurării, că din vanitate nesănătōsă să lipsesc de agentul dătător de viață, este în linia primă a se atribui, că multe dintre feciōrele și muierile nōstre, abstrăgēnd dela dispoziția spre îmbolnăvire a organelor respiratorice, devin anemice, slabe și nervōse, că o parte însemnată a femeilor nu pot satisface datorinței de a-și alăpta copiii proprii, sunt mereu bolnave, își caută de sănătate când într'o baie când într'alta și ajung prea curând matrōne, tinere de ani și lipsite de nuri.

Dacă e, ca plămânii să se desvōlte și musculatura să nu degenereze, în locul corsetului obicinuit trebuie căutată o haină, care se nu împedecă mișcarea cōstelor și să nu apese pe abdomen (burtă), să se folosească așa numitul corset igienic, care, ce e drept, numai la puține se află în grație.

Prin acēsta nu am făcut destul, trebuie să ne îngrijim, ca să fii liber pasagiul pentru aerul menit plămânilor.

Intrarea naturală pentru aer este nasul; aici aerul se încălzește, se umezește și se eliberă de praf.

Natural că nasul nu e în stare să curățe aerul de tot praful, în care lucră mōrării, pietrării, fabricanții de perii, etc.; dar plămânii își sci ajută prin mișcări reflectorice, ca tusa și strănutatul. — Este evident deci, că cea mai mică îmbolnăvire a nasului trebuie învrednicită de atențiune deosebită.

Intocmai precum se prăpădesc bacilii colerei în suc al stomacului unui om sănătos, așa nici germenii tuberculozei nu se sporesc pe mucusă sănătōsă.

Bacilul tuberculozei are lipsă pentru așezarea și prosperarea sa de un strat priincios, cum e s. e. mucusă cailor respiratorice în stare catarală.

Dacă ne cugetăm, că germenul bōlei intrat în corp are să pōrte o luptă cu organele sănătōse ale acestuia, din care luptă organismul sănătos și puternic pōte ieși învingător, apoi e evident că ori ce slăbire a organismului, că tōte momentele,

cari atacă sănătatea, micșorează șansele învingerii.

Grija pentru susținerea intactă a plămânilor condiționează și introducerea abundantă a unui aer curat.

Aerul locuințelor în continuu se strică, el nu e nici odată de tot curat.

Cel dintău, care îl strică, e omul însuși, care locuiesc în casă, prin respirațiunea sa și evaporațiunea pielii sale mereu strică și otrăvește aerul din casă. De aceea datorința de căpetenie a femeii este să aereze mereu, la fiecare oră chiar, odaia de locuit, care adese e și odaia de lucru (atelier). Ea se-și gândească, că aerul stricat e otrăvă în ceață, dar sigură, pe când aerul curat s'a dovedit de cel mai sigur preservativ și totodată cel mai bun remediu contra bōlelor.

La acēsta se mai adaugă, că aerul e plin de substanțe prăfoase, cari pot fi purtătorii bacililor tuberculozei și se așeză când pe corpul omenesc, când pe mobile, părății sau podinele odăii.

Este de observat, că prin măturarea prafului de pe podine cu o mătură uscată se întâmplă mai mult numai o mutare a prafului din o parte a odăii în alta.

Ștergerea temeinică a prafului se pōte face numai așa, că curățim podinele cu cārpe ude, asemenea și scaunele, dulapurile, mobilele.

Ce felurite neajunsuri aduce cu sine petrecerea copiilor câte 2—3 ore la zi în localurile de școlă închise, se pōte vedea din marea însemnată, ce Virchow atribue școlii cu privire la tuberculoza pulmonară.

El zice, că aerul stricat prin petrecerea multor în școlă, deseori răciți în urma schimbării aerului cald din școlă cu cel de afară și în urma curentului produs de ferestri și uși, praful din școlă și respirațiunea îngreuiată de șederea continuă sunt a se considera ca isvōrele tuberculozei pulmonare.

La locul acesta trebuie să amintesc o mare greșelă, care a cauzat multor ființe, serioase îmbolnăviri, chiar și mōrtea prematură.

Aprōpe nici o mamă nu află ceva îngrijitor în aceea, că fetele lor tinere dansază până târziu nōptea. Petrecerea însăși în localul de dans plin de praf nu este indiferentă pentru sănătate dar încă o mare greșelă se comite la sfîrșitul dansului. În loc ca la reîntōrcere să se dea ocaziune plămânilor maltratate, ca să inspire aer curat, fetișōra se pachetază bine și se așeză în trăsura, afirmând că vreau să o feresc de primejdiile aerului nōpții.

Grija pentru obținerea unui aer curat, ne silește a da o mai mare atențiune germenilor tuberculozei pulmonare.

E cunoscut, că substanța infecțioasă se află în flegma tușită de bolnavi. În flegmă se află miliōne și iar miliōne de bacili. Și anume nu numai în flegma tușită în masă, ci și în cele mai mici părțicele, cari abia se ved și cari prin tusa se aruncă în aer din plămânii bolnavului.

Tusa tuberculozului însă otrăvește pe omul sănătos numai atunci, când ea se uscă și se prefăce în praf. Atunci miliōne de bacili ajung în aer și prin inspirațiunea aerului în plămânii celui sănătos. De aceea trebuie căutate condițiuni, cari împedecă până la un grad orecare uscarea bacililor. Scui-pătōrele umplute cu apă trebuie introduse în locuințele private, în oficii, școlē, ateliere, etc., și ȳmenii pe încetul dedați la folosirea lor.

Îngrijirea plămânilor, îngrijirea de aer, nimicirea parțială a germenilor tuberculozei pulmonare, deslăgă problema numai pe jumătate; acēsta trebuie să fie împreună cu cultivarea pielii prin băi, frotări și spălări, cu mișcări corporale metodice de tot felul, cum sunt: gimnastica, preumblările, notatul, patinatul, jocurile, etc., alegerea și amestecarea corespunzătoare și variarea alimentelor.

În fine la desvōlțarea și respândirea tuberculozei pulmonare pōrtă vină esențială tōte acele momente, cari micșorază rezistența corpului față de îmbolnăviri, cum sunt sol murdar, locuințe nefavorabile sau chiar rele, consumul de lapte și carne dela vite tuberculoase, abusus de beuturi spirtuōse.

A delătura aceste neajunsuri este datorința comunelor și a statului, fie prin introducerea de apadute, canalizațiune și de-

părtarea apelor stătute, prin îngrijirea și nutrirea mai bună a copiilor săraci, prin introducerea unui regulament de zidire conform cerințelor igienei, a unei legi cu privire la alimente și la fabrici și așa mai departe.

(Va urma.)

Teatru unguresc în Sibiiu.

Precum am anunțat, dl Solymosi dela Budapesta, a reprezentat Duminecă pe scena teatrului orășenesc din loc piesa lui Radu Rosetti „O lecție”. Teatrul a fost bine cercetat. Aprōpe întreg publicul maghiar era prezent; dintre români încă au luat parte un număr considerabil. Înainte de începerea reprezentațiunii a declamat *Endrei Zalán*, actor dela teatrul popular din Budapesta, o poezie ocașională, făcută de el. În acēsta la început „Pannonia” personificată dă expresiune durerii, ce o simte, când vede, „că două popōre vrednice nu se înțeleg la olaltă, deși același pământ al patriei naște și crește eroicii lor fii și frumoșele lor fete”. Apoi se miră, „cum nu pōte creatorul tuturor afla mijlocul pentru înfrățirea acestor două popōre, cum nu se află omul, care să verse dragoste în inimile lor”. Ceea-ce nu s'a putut până acum trebuie să se facă în viitor. La fine recomandă celor două popōre să se apropie unul de altul, se vadă ce comōre, ce puteri posed și cunoscerea reciprocă va produce dragoste reciprocă, temelia frățescii convețuri.

Acest prolog, declamat de autor cu foc și sentiment a făcut bună impresiune asupra tuturor, ceea ce s'a observat prin aplausele, cu cari atât publicul unguresc, cât și cel român a învrednicit pe declamator.

Piesa, „o lecție” avea scopul se arete publicului în parte mare unguresc un product al spiritului românesc, ceea dlui Solymosi puțin i-a succedat, deorece piesa dlui Radu Rosetti, este atât după fondul ei, cât și după structura-i dramatică fōrte puțin succedă. Necum se indice o trăsura caracteristică a individualității poporului român, dar este din potrivă saturată de spiritul condamnabil al naturalismului frances. Deja începutul, unde 3 tineri bonvivanti aruncă din un braț în altul o damă, pe care ne ținem dispensația o caracteriza, indică, că n'avem să ne așteptăm la ceva multămitor. Aprōpe tōtă piesa stă din descrieri, acțiune de tot puțină, țesutura dramatică cu puțină artă. Abia în actul ultim ne pomenim, că Ada *Romescu*, nevasta poetatrului *Miron Negrea*, pe care l'a luat amoresidu-se de versurile-i plagiate, — se pregătește a fugi cu *Mihail*, prietenul căsătorit a lui Miron, pe care l'a urf afându-l plagiator; și când Miron, vrea se rețină la sine copilul ce-l au, Ada îi descopere că nu-i al lui. Cortina cade, fără ca se mai transpire din ceva pedepsirea imoralității, fie a bonvivantei dela început, fie al Adei. Singur plagiatorul rămâne pedepsit. Tōtă lucrarea e sărăcăcioasă și nepotrivită și pentru alte scene, cu atât mai puțin pentru Sibiiu. Dorim deci dlui Solymosi mai bun succes în alegerea pieselor românești, căci „o lecție” n'a multămit pe nime. Chiar și în București, când a apărut „s'au ridicat asupra autorului apostrofe și imprecății” (anateme).

Dealtcum dispoziția publicului era doritōre a gusta ceva original românesc, și chiar și piesa puțin succedă au aplaudat-o destul, mai ales, când d-na Solymosi, ca spălătōre, a apărut în costum românesc. Actorii afară de părechea Solymosi și alți 2—3 inși încă n'au fost din cei mai buni, ear Miron, care cântase înainte de piesă o partie din *Barchochba* răgușise.

Din tōte ne-am ales numai cu nisuița — altcum laudabilă a dlui Solymosi de-a contribui fie cât de puțin la apropierea celor două popōre, cari — deși de un mileniu viețuesc împreună — durere — n'au ajuns a se putea înțelege.

Rugăm pe onorații abonenti, ale căror abonamente expiră cu 30 Iunie c. să binevoiescă a grăbi cu reînnoirea aceloră, pentru ca să nu fim siliți a-le suspenda trimiteria foil.

Adm. „Telegrafului Român”.

Nr. 49/1900.

[92] 1-3

Concurs

Devenind vacant postul de învățător pentru clasa a III-a de fetele dela școala gr. or. din Reșinari, prin această se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt: 700 cor. salar și 64 cor. relut de cuartir și lemne, ce se plătesc din fondul bisericeii în rate lunare anticipative.

Aspiranții încă înainte de a expira termenul de concurs se se prezente în vre-o Duminică sau sâmbătă la biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântările bisericești, având datorința a cânta în strună Dumineca și sâmbăta. Pe lângă acestea este îndatorat a conduce și exercițiile gimnastice cu toți elevii institutului.

Reșinari, din ședința comitetului parochial gr. or., ținută la 29 Maiu, 1900.

Bucur Dancășiu
președinte.

Aleman Galea
notariu.

Nr. 682/1900.

Văzut și aflat în ordine.

Sibiu, 23 Iunie, 1900.

Ioan Papiu
protopresb.

Nr. 1347-900

[91] 2-3

Escrituri de licitație.

Comuna Seliște (comitatul Sibiu) scrie licitație pentru darea în întreprindere a lucrărilor de regulare la partea aceea a râului, ce trece prin comună.

Licitatia se va ține în 22 Iulie a. c. st. n. la 10 ore a. m. în cancelaria comunală.

Licitatia e verbală, se primesc însă până la ora licitației și oferte în scris.

Preliminariul lucrării e 36.274 corone 54 fileri.

Vadiul pentru licitanți, respective oferenti se statorcesc cu 5% a sumei preliminate.

Planul, preliminariul și condițiile de licitare se pot vedea în cancelaria comunală în orele oficiose.

Seliște, în 4 Iulie 1900.

Primăria comunală:

Iordachie Roșca Căpitan N. Hențiu
primar. notar

Sz. 5137-1900.

[80] 3-3

Pályázati hirdmény.

Felék községhen jóváhagyott határozattal rendszeresített jegyzőirnkoki állomás betöltendő; felhívom pályázni óhajtokat, hogy az alább következő feltételeket kimutató okmányokkal felszerelt kérvényeket nálam folyó évi július hó 15-éig adják be.

A jegyző-irnök évi fizetése: 600 koronát tesz ki, minden más illetmény vagy mellékjövdelem nélkül.

Pályázó köteles kimutatni, hogy egy középiskola VI. osztályát sikerrel végezte, legalább egy évig községhen irodában alkalmazva volt, a magyar, német és román nyelvet szóban és írásban birja és hogy erkölcsi magaviselete kifogástalan.

Nagy-Szeben, 1900 évi június hó 26-án.

A jár. főszolgabíró helyett:

Putkovski Gyula
szolgabíró.

Nr. 221-1900.

[85] 2-3

Concurs

Pentru întregirea stațiunilor învățătoresști de la mai jos semnatele școle române gr.-orientale din tractul protopresbiterial al Murăș-Oșorheiului, se scrie prin această concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român” și anume:

1. Gernesig cu salariu anual de 600 corone, cuartir natural în edificiul școlii și asigurarea cuincuenalului.

2. Nasna, salariu 600 cor., cuartir natural și cuincuenalele prescise, precum și folosința grădinei școlare.

3. Petea de câmpie, salariu 600 cor., cuartir natural în edificiul școlii și cuincuenalele prescise.

4. Șoimușul român, cu aceleași emolumente.

5. Vidrasău, tot asemenea.

Dela concurenți se cere, ca se se prezente în comună, în vre-o Duminică sau sâmbăta mai înainte de alegere, spre a-și arăta destoinicia în tipic și cântările bisericești și a face cunoștință cu poporul; deobligati fiind ca învățători, a ține strana în biserică și a instrui pe elevii școlari în cântări.

Concurenții au să-și asternă petițiunile lor, în regulă instruite, și în termenul preclus la subsemnatul oficiu protopresbiterial.

Murăș-Oșorhei 15/28 Iunie, 1900. Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Murăș-Oșorheiului:

Nicolau Măneguțiu
ppresbiter.

Din Tipografia și librăria archidiece-sană, Sibiu, se poate procura

Din vremuri apuse,

de
Iudita Secula n. Truța.

Broș. à 50 cr.

**Onóre aceluia,
cui se cuvine!**

Domnului Franz Wilhelm, farmacist, Neunkirchen lângă Viena i-se scrie cu datul 11 August 1897 din Altona:

Sum deja de 70 de ani și am suferit de 10 ani de reumathism precum și de hemoroide și nu puteam afla nici un remediu. Numai tea D-V. Wilhelm pentru curățitul sângelui antiarthritică antirheumatică m'a curat în 3 săptămâni total de durerile mele. Vă exprim D-Vostre și contesei, despre a cărei scrisore am cetit în jurnale, cea mai sinceră mulțumită.

Cu totă stima [6] 7-7

Christ. Ackermann, rentier,
Altona lângă Hamburg, Reichenstrasse 6.

De vândare în toate farmaciile.

Depositor principal: la farmacistul I. G.
Molnar, Sibiu.

In Tipografia și librăria archidiece-sană, Sibiu, a eșit de sub tipar:

Dogmatica ortodoxă

de

Greg. Pletosu,

protoieru, profesor gimnasial

Carte aprobată de Preaveneratul Sinod
archidiece-san gr.-or.

Prețul broș. 2 C. 40 fil., pentru România 3 franci.

Obligațiuni

jumătate românești și jumătate ungurești, apoi

cuitanțe și contracuite

ungurești și românești, se pot procura dela

Librăria Tipografiei Archidiece-sane, Sibiu, cu prețurile: 1 obligație 5 fil., chitanțele și contracitanțele cu 1 cor. per sută bucăți. La cerere se trimite gratis și franco din fiecare câte o bucată de probă.

A eșit de sub tipar în Tipografia archidiece-sană:

APOSTOLUL

— cu litere latine —

cu binecuvântarea I. P. S. Domn Ioan Metianu, arhiepiscop și metropolit și se află de vândare la **Tipografia și Librăria archidiece-sană în Sibiu** cu prețurile: broșat **7 cor.**, legat **9-50 cor.**, ediție de lux broșat **8 cor.**, legat după cum se comandă.

**Saisonul de primăvară și de vară
1900.****Stofe de Brünn veritabile**

Una bucată de metri 3.10 lungă, pentru un rând complet de haine de bărbat (Roc, pantaloni, vestă,) costă numai

fl. 2.75, 370, 4.80 de lână veritabilă de oae
fl. 6. — și 6.90 de lână mai bună veritabilă de oae
fl. 7.75 din lână fină veritabilă de oae
fl. 8.65 din lână foarte fină veritabilă de oae
fl. 10. — din cea mai fină lână veritabilă de oae.

Una bucată stofă pentru un rând de haine-salon fl. 10. — deasemenea espedează cu prețurile de fabrică stofe pentru pardisiu, loden pentru turiști cele mai fine kamgarne etc. etc. depozitul real și recunoscut în destul ca solid:

Siegel-Imhof în Brünn.

Mustre gratis și franco. Liferarea conform mustrei se garantează. [56] 21-40

Avantajele mușterilor privați, de a comanda stofele direct dela firma de mai sus, dela fabrică, sunt foarte însemnate.

Farmacia lui F. I. R. Hotter la sf. Iosif, Wien, XII/2 Schönbrunnerstrasse 182.**Absorbinalul lui Hotter.**

¹/₁ Flacon fl. 6. —, ¹/₂ Flacon fl. 3.50. delătură toate umflăturile și depunerile de grăsimi fără să vatăme părului. Întărește nervii atacați și slăbiți, delătură și distruge toate nodurile în mușchi, și servește și ca scut în contra aprinderilor; cu deosebire e probat la umflăturile produse din cauza fearelor, apoi în contra aricitei umflări copitei, genunchilor umflați, mai departe în contra umflăturilor (noduri) de vine, în contra umflăturii picioarelor la glesne și la încheietura degetelor cu un euvânt în contra tuturor umflăturilor ori unde s'ar ivi.

**Praful nutritor alui Hotter,
pentru cai și vite cornute**

1 Pachet cu 80 cr.

Un adaus escelent la nutremânt, pentru a ține vitele sănătoase și cu putere este de a se folosi la toate suferințele de rărunchi de ficat și de nervi.

Alifia lui Hotter pentru delăturarea crescăturilor de oase.

¹/₁ Cutie cu fl. 2. ¹/₂ Cutie cu fl. 1.20. delătură crescăturile de oase și depunerile osoase chiar și după 4-6 săptămâni. (boală învechită).

Preparate pentru veterinari, cele mai bune ale timpului mai nou, cari după atestare număröse nu au fost ajunse de alte mijloace de natura aceasta.

Să se ceară numai preparate de ale lui Hotter și să nu se primescă altele. Depozit în farmacii și Droguerii.

Depositor principal la Dr. Emil Budai farmacia orașului Budapesta (Stadthaus platz) și la Iosif v. Török Budapesta VI Kiraly uteza 12.

Fluidul lui Hotter „Training“

1 Sticlă cu fl. 1.20.

Conservează nervii și mușchii până la bătrânețe înaintată totdeauna puternici și vioi, pune în stare pe animal să presteze cele mai mari strapații și fugi, să înțeleagă după frecare cu fluidul „Training“.

Să mai folosește cu succes uimitor la toate urmările cari obvin din opintiri prea mari, ologie, reumatism, și înțepenire.

Praful de porci a lui Hotter.

Nr. I și II

1 kg. . . . fl. 1.20.

Cel mai buu mijloc pentru a produce pofta de mâncare și cu această prosperarea porcilor, foarte acomodat în contra orbalțului (brâncă); Nr. II este de a se întrebuința la urdinare.

Mijloc în contra Colicei alui Hotter.

1 Sticlă fl. 1.50.

Contra la tot felul de colică și contra opririi udului la cai precum și contra umflăturilor la vite cornute. [54] 21-104